

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Vojtěcha Brhla a soudců Mgr. Martina Hejdy a JUDr. Ivany Wontrobové ve věci

žalobkyně: **Marta Suchánková**, narozená dne 6. 8. 1945
bytem Polní 22, 735 14 Orlová – Lutyně
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Kocurem
sídlem Osvobození 829, 735 14 Orlová

proti

žalovaným: 1. **Ing. Lee Louda**
sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
insolvenční správce dlužníka Správa pohledávek OKD, a.s.
identifikační číslo 268 63 154
sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná - Doly
zastoupený advokátem JUDr. Dušanem Dvořákem
sídlem Hlinky 505/118, 603 00 Brno

2. **Správa pohledávek OKD, a.s.**
identifikační číslo 268 63 154
sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná – Doly
zastoupený advokátem JUDr. Vladimírem Jírouskem
sídlem Preslova 361/9, 702 00 Ostrava

o určení popřené pohledávky

o odvolání žalované proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. února 2018, č. j. 32 ICm 3246/2016-73 (KSOS 25 INS 10525/2016)

takto:

- I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. února 2018, č. j. 32 ICm 3246/2016-73 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku II. **mění** tak, že ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 1 nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

- II. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. února 2018, č. j. 32 ICM 3246/2016-73 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku III. **potvrzuje.**
- III. Žalovaný 1 je povinen zaplatit žalobkyni na nákladech odvolacího řízení částku 1 270,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám právního zástupce žalobkyně.
- IV. Ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 2 nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Usnesením označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí Krajský soud v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“) rozhodl o zastavení řízení (výrok I.), o nákladech řízení rozhodl tak, že žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalovanému 1 na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč (výrok II.) a povinnost zaplatit žalovanému 2 na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč (výrok III.) a dále rozhodl, že žalobkyni bude po právní moci tohoto usnesení vrácena část zaplaceného soudního poplatku ve výši 4 000 Kč (výrok IV.).
2. V odůvodnění rozhodnutí insolvenční soud uvedl, že se žalobkyně podanou žalobou domáhala určení své popřené pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení dlužníka ve výši 917 400 Kč z titulu doplatku náhrady důlních škod. Dne 30. 1. 2018 vzala žalobkyně podanou žalobu zpět a navrhla, aby insolvenční soud rozhodl o nákladech řízení dle § 150 o. s. ř., a to s ohledem na její majetkové poměry, neboť je starobní důchodkyní s měsíčním příjmem 11 000 Kč a v jiných soudních řízeních byla osvobozena od soudních poplatků. Žalovaný 1 se zpětvzetím žaloby souhlasil a rovněž souhlasil, aby mu s ohledem na majetkové poměry žalobkyně nebyla náhrada nákladů řízení přiznána. Žalovaný 2 souhlasil se zpětvzetím žaloby, avšak k možné aplikaci § 150 o. s. ř. uvedl, že žalobkyně není osobou nemajetnou, když jí byla v letech 2014 až 2015 dlužníkem vyplacena náhrada za způsobené důlní škody na jejích nemovitostech v celkové výši 5 363 300 Kč. Insolvenční soud rozhodl dle § 96 odst. 2 o. s. ř. o zastavení řízení a o nákladech řízení rozhodl dle § 146 odst. 2 o. s. ř., když procesní zavinění shledal na straně žalobkyně, která vzala podanou žalobu zpět, aniž by žalobou uplatněný nárok byl uspokojen. Důvod pro postup dle § 150 o. s. ř. insolvenční soud neshledal, neboť žalobkyně je sice starobní důchodkyní, avšak je vlastníkem nemovitostí zapsaných na LV č. 100 a č. 867 v katastrálním území Orlová, má příjem z pronájmu nemovitostí ve výši 220 000 Kč ročně a žalovaný 2 jí od roku 2014 jako náhradu důlních škod na nemovitostech vyplatil celkem částku 5 363 300 Kč. Žalobkyni proto nelze považovat za osobu nemajetnou a sociálně slabou, které by v důsledku hrazení nákladů řízení žalovaným vznikla újma. Osvobození od soudních poplatků v řízení před okresním soudem nemá na povinnost nahradit náklady řízení vliv. Proto insolvenční soud žalobkyni uložil povinnost zaplatit na náhradě nákladů žalovanému 1 částku 8 228 Kč a žalovanému 2 částku 12 342 Kč. Spolu s tím insolvenční soud rozhodl o vrácení části soudního poplatku ve výši 4 000 Kč, neboť žaloba byla žalobkyní vzata zpět před prvním jednáním.

3. Proti výrokům II. a III. tohoto rozhodnutí podala odvolání žalobkyně. Namítla, že ve vztahu k žalovanému 1 rozhodl insolvenční soud o povinnosti k náhradě nákladů řízení přesto, že navrhl, aby mu s ohledem na majetkové poměry žalobkyně tato nebyla přiznána. V případě žalovaného 2 tvrdila, že jsou dány důvody pro postup dle § 150 o. s. ř., a to s ohledem na její majetkové poměry a dále na skutečnost, že je řadová občanka a žalovaný 2 je jednou z největších obchodních společností, když jeho úpadková situace na tom nic nemění. Dále uvedla, že pohledávku ve výši 917 400 Kč uplatnila z důvodu chyb ve znaleckém posudku vypracovaném před uzavřením dohody o vypořádání dlužných škod ze dne 30. 9. 2014. Proto navrhla, aby odvolací soud změnil rozhodnutí insolvenčního soudu tak, že žalovaným 1 a 2 právo na náhradu nákladů řízení nepřizná.
4. Podle § 7 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „I. Z.“), nestanoví-li tento zákon jinak, nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.
5. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou a včas, aniž nařizoval ve věci jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 206, § 212 odst. 1, 5 a 6 o. s. ř.), a dospěl k těmto závěrům
6. Skutková zjištění insolvenčního soudu popsaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou dle názoru odvolacího soudu správná a dostatečná, nebyla ze strany účastníků řízení zpochybňována, a proto na ně odvolací soud pro stručnost odkazuje.
7. Podle § 163 I. Z. o nákladech incidenčního sporu a jejich náhradě rozhodne insolvenční soud v rozhodnutí o incidenčním sporu, a to podle ustanovení občanského soudního řádu, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Náhrada nákladů incidenčního sporu je zvláštní pohledávkou, na kterou se nevztahuje § 170 písm. f).
8. Podle § 151 odst. 1 o. s. ř. o povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhodne soud bez návrhu v rozhodnutí, jímž se řízení u něho končí; u náhrady nákladů řízení podle § 147 a § 148 odst. 2 tak může učinit již v průběhu řízení, a to zpravidla tehdy, jakmile tyto náklady vzniknou.
9. Podle § 146 odst. 1 písm. b) o. s. ř. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku, jestliže řízení bylo zastaveno.
10. Podle § 146 odst. 2 o. s. ř. jestliže některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno, je povinen hradit jeho náklady. Byl-li však pro chování žalovaného (jiného účastníka řízení) vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení žalovaný (jiný účastník řízení).

11. Podle § 150 o. s. ř. jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.
12. Se závěry insolvenčního soudu ve vztahu k napadenému rozhodnutí o nákladech řízení lze souhlasit v tom, že procesní zavinění za zastavení řízení je třeba spatřovat na straně žalobkyně, která vzala podanou žalobu zpět a je tak dle § 146 odst. 2 o. s. ř. povinna nahradit žalovaným náklady řízení.
13. Insolvenční soud však pochybil, pokud ve vztahu žalobkyně a žalovaného 1 uložil žalobkyni povinnost k náhradě nákladů řízení za situace, kdy se žalovaný 1 ve svém podání ze dne 8. 2. 2018 práva na náhradu nákladů řízení vzdal.
14. V případě žalobkyně a žalovaného 2 je třeba k možné aplikaci ustanovení § 150 o. s. ř. zakotvující diskreční oprávnění umožňující soudům v konkrétních případech částečně či zcela náhradu nákladů účastníku odeprít, při rozhodování o nákladech řízení zdůraznit, že zejména v procesním právu je nutné každou výjimku z obecného pravidla vykládat restriktivně (srovnej závěry usnesení Nejvyššího soudu obsažené v usnesení ze dne 27. 4. 2017, sp. zn. 32 Cdo 899/2016).
15. Okolnosti hodné zvláštního zřetele, kdy soud nemusí výjimečně náhradu nákladů řízení přiznat, nelze spatřovat pouze v tom, že by jejich přiznání přivodilo jednomu účastníku větší újmu než účastníku druhému. Porovnání dopadu uložení povinnosti k náhradě nákladů řízení do majetkových sfér účastníků může mít z hlediska aplikace § 150 o. s. ř. vliv pouze tehdy, přistupují-li ke skutečnosti, že by jejich přiznání přivodilo jednomu účastníku větší újmu než účastníku druhému, okolnosti další. Nemůže však jít o libovolné okolnosti řízení, nýbrž o takové okolnosti, které mají skutečný vliv na spravedlivost rozhodnutí o náhradě nákladů řízení (viz důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. 32 Cdo 3103/2014).
16. Vztaheno na poměry přezkoumávané věci nejsou dle odvolacího soudu důvody hodné zvláštního zřetele opravňující soud k užití § 150 o. s. ř. dány. Požaduje-li žalobkyně nepřiznání náhrady nákladů řízení žalovanému 2 z důvodu majetkových a sociálních, pak je zřejmé, že žalobkyni mající mimo starobního důchodu příjem z pronájmu nemovitostí ve výši 220 000 Kč ročně, vlastníci hodnotný nemovitý majetek, jíž současně byla od roku 2014 na úhradu důlních škod dle dohody s žalovaným 2 ze dne 30. 9. 2014 vyplacena částka 5 140 273 Kč, zjevně nejsou tyto tvrzené důvody dány. O to méně pak v intenzitě, která by byla způsobilá aplikaci ustanovení § 150 o. s. ř. jako mimořádného procesního institutu zdůvodnit.
17. Insolvenční soud správně určil účelně vynaložené náklady žalovaného 2 v řízení před insolvenčním soudem a jejich výši, a to náklady právního zastoupení, představované odměnou za tři úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále je „vyhláška“) – převzetí zastoupení dne a dvakrát vyjádření ve věci po 3.100 Kč [§ 7 a § 9 odst. 4 písm. c) vyhlášky] a paušální náhradou hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč (§ 2, § 11, § 13 odst. 3 vyhlášky). Odměnu a náhradu dle § 137 odst. 3 písm. c) o. s. ř. navýšil o daň z přidané hodnoty ve výši

- 21 %, již je zástupce žalovaného 2 plátcem, odpovídající částce 2 142 Kč. Celkově tak náklady řízení před insolvenčním soudem činí v případě žalovaného 2 částku 12 342 Kč, kterou insolvenční soud jako náhradu nákladů řízení uložil uhradit žalobkyni.
18. Za popsané situace dospěl odvolací soud ve vztahu k výroku II. napadeného usnesení insolvenčního soudu k závěru, že nejsou splněny podmínky ani pro jeho potvrzení (§ 219 o. s. ř.) ani pro jeho zrušení (§ 219a o. s. ř.). Proto postupoval dle § 220 odst. 1 o. s. ř. a napadený výrok II. změnil tak, že ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 1 nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok I.).
19. Výrok III. napadeného usnesení, kterým bylo rozhodnuto o nákladech řízení mezi žalobkyní a žalovaným 2 odvolací soud dle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil (výrok II.).
20. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle § 142 odst. 1 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 163 I. Z., přičemž za tarifní hodnotu se považuje výše peněžitého plnění, o kterou se nyní vede spor, tedy výše nákladů řízení přiznané žalovaným 1 a 2 (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 ICdo 34/2013, ze dne 26.9.2013).
21. Ve vztahu žalobkyně a žalovaného 1 přiznal odvolací soud v odvolacím řízení úspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů tohoto řízení představující náklady právního zastoupení, a to odměny ve výši jedné poloviny za podané odvolání dle § 11 odst. 1 písm. k), odst. 2 písm. c) vyhlášky ve výši 750 Kč [§ 7 bod 4 a § 8 odst. 1 vyhlášky] a paušální náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby po 300 Kč (§ 2, § 11, § 13 odst. 3 vyhlášky), navýšené dle § 137 odst. 3 písm. c) o. s. ř. o daň z přidané hodnoty ve výši 21 % v částce 220,50 Kč. Celkově pak náklady odvolacího řízení činí u žalobkyně částku 1 270,50 Kč, kterou odvolací soud uložil uhradit žalovanému 1 do tří dnů od právní moci tohoto usnesení (výrok III.).
22. V případě žalobkyně a žalovaného 2 rozhodl odvolací soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, když v odvolacím řízení úspěšnému žalovanému 2 v jeho průběhu žádné náklady nevznikly (výrok IV.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Olomouc 30. října 2018

JUDr. Vojtěch Brhel v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Renáta Hrubá